

УДК 327:341.24:338.1

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v045.2023.32>**П. М. Олещук**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1042-4539>

доктор політичних наук, доцент,

професор кафедри політичних наук

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

О. І. СалтовськийORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1522-4723>

доктор політичних наук, професор,

професор кафедри політичних наук

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

«АЛЬТЕРНАТИВНІ МОДЕЛІ» ПРИСДНАННЯ УКРАЇНИ ДО НАТО У СУЧАСНОМУ ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ТА СКЛАДНІСТЬ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

Постановка проблеми. На тлі війни росії проти України, що триває уже понад рік, фундаментальні ідейні зсуви починають спостерігатися і в експертному співтоваристві Заходу. Зокрема, частиною мейнстримного дискурсу провідних західних інтелектуалів стає членство України у НАТО.

На це вплинула низка об'єктивних обставин, пов'язаних із радикальною перебудовою геополітичного порядку після початку широкомасштабної російської агресії проти України.

По-перше, концепція «не провокувати росію» показала свою повну нежиттєздатність, спричинивши найбільшу війну у Європі після 1945 року.

По-друге, виявилось, що нейтралітет за нинішніх умов жодним чином не є гарантією безпеки, що обумовило новий етап розширення НАТО. Зокрема, за рахунок таких держав як Фінляндія та Швеція, що були нейтральними великий проміжок часу.

По-третє, росія показала себе максимально не прогнозованим гравцем, щодо якого неможливо вибудувувати політику, спираючись виключно на дипломатичні домовленості та баланс інтересів. Відповідно, стримувати росію без силових аргументів на практиці неможливо.

Після розпаду СРСР та Варшавського блоку, «Захід» тривалий час вірив у перспективу розбудови стабільних та взаємовигідних відносин з посткомуністичною росією, адже вважалося, що саме комуністична ідеологія була основним фактором протистояння під час «Холодної війни». Відповідно, заради розбудови відносин з росією, можна було йти на поступки у т.ч. і у питання розширення НАТО на Схід. Прикладом подібних поступок був саміт у Бухаресті 2008 року, коли Україна та Грузія так і не одержали ПДЧ. Водночас, очевидно, що сама росія сприймала подібні поступки як те, що більшу частину пострадянського простору визнавали її «зоною впливу».

Те, що «Захід» сприймав як «буфер», для росії ставало «зоною впливу». Це сприяло відродженню імперіалістичних настроїв у Москві, що, у свою чергу, призвело до агресії проти України. Сама модель відносин, за якої росією оточували «буферні» нейтральні держави поза НАТО, і яка мала продемонструвати відсутність агресивних намірів з боку «Заходу», в реальності просто спровокувала новий виток імперіалістичних воєн у Європі, і ця ситуація має бути як усвідомлена, так і виправлена. І цілком логічно, що одним з кроків на шляху цього виправлення може бути вступ України до НАТО.

Саме приєднання України до НАТО може вирішити низку проблем.

По-перше, буде серйозним ударом для російського імперіалізму, оскільки закрий перспективи «розширення» на Захід. Адже, не зважаючи на усю войовничу офіційну риторику, офіційна Москва ніколи не демонструвала реального бажання вступити у повномасштабну війну з НАТО.

По-друге, це може бути серйозним аргументом для завершення російської агресії проти України, адже вступ України до НАТО автоматично виключає можливість її завоювання росією, а, отже, кривава та руйнівна війна втратить залишки сенсу для Кремля, і обумовить необхідність пошуку шляху виходу з негативної ситуації.

По-третє, Україна у НАТО закрий можливості для планування російського реваншу, а це є принциповим для розбудови довготривалого стабільного миру у Європі.

Водночас, розуміння необхідності членства України у НАТО не означає відмову від концепцій, які можуть як унеможливити це членство, так і нівелювати це значення. Це обумовлює необхідність дослідження дискурсу, який зараз формується у країнах Заходу щодо членства України у НАТО.

Виклад матеріалу. Питання майбутнього членства України у НАТО торкається відомий американський дипломат Г. Кіссінджер у статті для *The Economist* від 20 травня 2023 року [3].

У своїй публікації, Генрі Кіссінджер пояснює власну точку зору, як уникнути третьої світової війни. Кіссінджер починає свій аналіз із засудження президента Росії Володимира Путіна. «Зрештою це, безумовно, була катастрофічна помилка Путіна», – каже він. Але Захід не безвинний. «Рішення... залишити відкритим членство України в НАТО було дуже неправильним». Це було дестабілізуючим фактором, тому що розвішування обіцянок захисту НАТО без плану його реалізації залишило Україну погано захищеною.

Зараз завдання полягає в тому, щоб завершити війну, не створюючи умови для наступного конфлікту. Пан Кіссінджер каже, що він хоче, щоб Росія відмовилася від якомога більшої частини території, яку вона завоювала з 2014 року, але реальність така, що за будь-якого припинення вогню Росія, швидше за все, збереже Севастополь. Таке врегулювання, за якого Росія втрачає одні переваги, але зберігає інші, може залишити незадоволеною як Росію, так і незадоволену Україну. На його думку, це рецепт майбутнього протистояння.

Для встановлення тривалого миру в Європі Заходу потрібно зробити два стрибки уяви. По-перше, щоб Україна вступила в НАТО як засіб стримування. По-друге, Європа планує зближення з Росією як шлях до створення стабільного східного кордону.

Зрозуміло, що багато західних країн відмовилися б від тієї чи іншої з цих цілей. Із залученням Китаю, як союзника Росії та супротивника НАТО, завдання стане ще важчим. Китай має головний інтерес, щоб Росія вийшла неушкодженою з війни в Україні. У пана Сі не тільки є «безмежне» партнерство з паном Путіним, але крах у Москві зашкодить Китаю, створивши вакуум влади в Центральній Азії, який ризикує заповнити «громадянська війна сирійського типу». Після дзвінка пана Сі пану Зеленському пан Кіссінджер вважає, що Китай, можливо, позиціонує себе як посередника між Росією та Україною. Як один із архітекторів політики, яка протистояла Америці та Китаю проти Радянського Союзу, він сумнівається, що Китай і Росія можуть добре співпрацювати. Правда, вони поділяють підозру щодо Сполучених Штатів, але він також вважає, що вони інстинктивно не довіряють одне одному. Китайці займаються дипломатією щодо України як вираження своїх національних інтересів, каже пан Кіссінджер. Хоча вони відмовляються сприяти знищенню Росії, вони визнають, що Україна має залишатися незалежною країною, і вони застерігають від використання ядерної зброї.

Вони можуть навіть прийняти бажання України вступити до НАТО.

«Китай робить це частково тому, що вони не хочуть конфліктувати зі Сполученими Штатами», – каже він. «Вони створюють власний світовий порядок, наскільки можуть».

Таким чином, якщо систематизувати позицію Кіссінджера, то вона є наступною

По-перше, Україна має бути членом НАТО, і це має бути фактором стримування.

По-друге, Україна не повинна для цього відновлювати територіальну цілісність та суверенітет у повному обсязі.

По-третє, загальне врегулювання має базуватися на залученні Китаю в якості «посередника», який не хоче повної поразки і розпаду Росії.

Цікаво, що майже одночасно з Кіссінджером деякі подібні думки щодо України і НАТО виклав відомий мислитель Ф. Фукуяма [2]. Він висловився за прийняття України до НАТО якнайшвидше: на його думку, лише Північноатлантичний альянс стане достатньою запорукою для того, щоб війна з Росією припинилась. Про це Фукуяма пише в есеї в очолюваному ним виданні *American Purpose*. В інших випадках, принаймні поки Росію очолює путін, будь-яку паузу росіяни використають, щоб накопичити сили та завдати нового удару. А всілякі меморандуми про гарантії безпеки матимуть таку ж вагу, як Будапештський – ним знехтували і Росія, і Захід. Тому «ніщо менше за 5 статтю статуту НАТО [в якій напад на одного члена Альянсу вважається нападом на весь Альянс] довготривалого спокою не принесе».

Зараз ані «Захід», ані росіяни до членства України в Альянсі не готові, пише Фукуяма. Однак до кінця поточного року ситуація може суттєво змінитись. Головне, що на неї вплине, – це якщо український контрнаступ принесе «значний успіх». Під останнім Фукуяма має на увазі відвоювання ЗСУ південних регіонів, зокрема південної частини Херсонської та Запорізької областей. Це важливо з кількох причин. По-перше, порти України в Азовському морі й аграрно цінні землі Приазов'я і Херсонщини дуже важливі для економічного розвитку України в майбутньому. По-друге, у цих регіонах залишається багато патріотично налаштованих українців – більше, ніж на тих, які росіяни окупували раніше. Репресії проти них постійні, і що швидше Україна відвоює ці землі, то менше страждатиме населення цих регіонів. І, по-третє, відвоювання півдня Херсонщини заблокує росіянам сухопутний коридор до Криму та створить передумови для звільнення півострова. Коли путін постане перед вибором – піти з Криму чи погодитись на Україну в НАТО, він точно обере друге, оскільки перше автоматично означатиме його поразку як президента Росії – найімовірніше, фатальну. «Києву буде непросто

відвоювати Крим через вузькі перешийки. Але ЗСУ зможуть бомбити місцеві військові бази, знищити Керченський міст. Тримати Крим у заручниках наразі може бути значно ефективніше для України, аніж звільняти його», – пише Фукуяма.

Складно уявити, що росія письмово погодиться на вступ України до НАТО, а Україна відмовиться від планів повернути Крим і окуповану частину Донбасу, визнає філософ. Однак попри відсутність формального договору це може підтверджуватись припиненням вогню в реальності. Єнс Столтенберг уже заявляв, що Україну приймуть до НАТО, щойно припиняться активні бойові дії. На думку Фукуями, перемир'я після українського контрнаступу – найкраща і вигідна для всіх нагода це зробити.

Отже, Фукуяма погоджується, що вступ України до НАТО – єдиний варіант стабілізації ситуації у регіоні на тривалий час. Водночас, він не вірить у відновлення територіальної цілісності Україною, а тому виступає за «частковий» вступ України без частини окупованих територій.

Хоча ідея якомога швидшого вступу України до НАТО може видаватися багатом в Україні досить привабливою, однак її інтерпретація Ф. Фукуямою та Г. Кіссінджером містить у собі низку проблем, які цілком можуть нівелювати будь-який позитивний вплив пропонованої концепції.

Не викликає сумнівів, що членство України у НАТО посилить безпеку у масштабі усього континенту, оскільки зніме можливості для агресії росії проти найбільшої суто європейської держави. Водночас, сценарій, який пропонують Кіссінджер та Фукуяма може значною мірою нівелювати подібні переваги.

Винесемо поки що за дужки моральну частину питання, адже для України не може бути прийнятною відмова від звільнення своїх територій, оскільки це віддає громадян України під юрисдикцію окупаційної адміністрації, яка уже відзначилася терором, репресіями і геноцидом проти українського населення. Зосередимося на самій можливості реалізації даного питання.

Головна цінність НАТО як фактору стабільності – «5 стаття», яка передбачає принцип, коли всі держави спільно захищають кожного з членів Альянсу у разі нападу на нього, і це справді потужний запобіжник, оскільки перспектива вступу у пряме військове протистояння із США має бути серйозним застереженням для будь-якого потенційного агресора.

Водночас, агресія є очевидною та безумовною лише у ситуації, коли існують чітко встановлені кордони, порушення яких буде трактуватися однозначно. Як бути у ситуації, якщо постати на пропозиції Кіссінджера та Фукуями, заморозивши лінію фронту на території України на певних рубежах? Що буде за таких умов нападом на

члена Альянсу, якщо його територія уже частково окупована?

Як показує практика т.зв. «Мінських домовленостей», які перевели російсько-українську війну 2015 року у фазу війни малої інтенсивності, жодне «перемир'я» без виведення іноземних військ за межі України не означатиме реальне припинення вогню, а лише суттєве зниження його інтенсивності і лише на певний час.

Якщо гіпотетично Україна та росія домовляться про перемир'я, і гарантією його непорушності стане членство України у НАТО, то це породить одразу низку додаткових проблем. Найперша з них – як можна буде поєднати «5 статтю» та військовий конфлікт малої інтенсивності, котрий може тривати на лінії розмежування? Очевидно, що регулярні обстріли території країни НАТО цілком можна буде трактувати як напад. Водночас, чи буде конфлікт малої інтенсивності вважатися такими державами як США достатньою підставою для вступу у війну?

Очевидно, що все це вимагатиме низки уточнень для того, аби Україна, не контролюючи усі свої конституційні території, могла стати членом НАТО. А це, у свою чергу, може суттєво вплинути на дієвість та ефективність НАТО як міждержавної інституції.

Найголовніше, що усі ці фактори так або інакше будуть враховувати національні уряди держав – членів НАТО. Чи варто ризикувати власною безпекою заради України, тим більше, якщо ситуація може поставити під сумнів дієвість НАТО як інструменту загальної безпеки у т.ч. і для них? Не варто забувати і про те, що члени НАТО – демократичні держави із владою, яка регулярно переобирається на виборах. Для кожного національного уряду буде досить складно забезпечити підтримку ідею членства України у Північноатлантичному альянсі у власних суспільствах, тому уся концепція може виявитися мертвонародженою уже на перших етапах свого існування.

У підсумку, усі складні моменти «гібридного вступу» України до НАТО можна викласти у наступних положеннях.

1. Ідея НАТО – напад на одного члена розглядається нападом на всіх членів, і, відповідно, ніхто не бажає здійснювати агресію проти спільної потуги більшості розвинених держав Заходу на чолі з США. Якщо ж на державу уже здійснено напад, і він не завершений, то це суттєво розмиває можливості для захисту територіальної цілісності та суверенітету держав з боку НАТО, а, отже, може підривати саму ідею НАТО.

2. Вступ України до НАТО без відновлення територіальної цілісності на основі гіпотетичного «перемир'я» – породження проблеми функціонування НАТО в умовах війни малої інтенсивності на території одного з членів Альянсу.

3. Відповідно, оскільки вступ держави без повного контролю над власною територією може породити більше проблем для НАТО, аніж вирішити, значна частина членів Альянсу можуть відмовитися підтримувати це рішення. Варто нагадати проблеми зі вступом такої стабільної, розвиненої та потужної у військовому плані держави як Швеція, приєднання якої до НАТО через власні політичні причини заблокувала Туреччина.

Тому очевидно, що викладене Кіссінджером та Фукуямою бачення є суто умоглядним а тому – мертвонародженим. Водночас, так само очевидно, що вступ України до НАТО – необхідна умова реального припинення війни між росією та Україною, встановлення довготривалого миру та стабільності у Східній Європі, на чому регулярно наголошує влада України. Позиція України у цій ситуації досить проста та зрозуміла: необхідно забезпечити відновлення територіальної цілісності та суверенітету України у її міжнародно-визнаних, конституційних межах. Після цього більшість потенційних питань щодо членства України у НАТО відпадуть, а саме членство можна буде реалізувати за прищвидшеною процедурою.

Для того ж, щоб Україна могла відновити територіальну цілісність та суверенітет, Захід повинен надати їй усе необхідне озброєння, включно з сучасними зразками ракет та авіації, які могли б забезпечити умови для звільнення території України. Те, що це звільнення є реальним, Україна уже доводила раніше своїми діями, зокрема, витісняючи окупантів з території Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської областей.

Коаліція держав, які підтримують Україну, повинні поставити чіткі задачі щодо підтримки до перемоги та звільнення її конституційних територій, для чого застосувати усі наявні ресурси, а потім, після завершення усіх відповідних дій, фіналізувати результати війни у вигляді членства України у НАТО, що буде найкращим запобіжником від реваншистських зазіхань росії.

Головна проблема «гібридної» інтеграції України до НАТО як концепції – вона розглядає фактор росії як абстракцію, яка нібито буде готова прийняти запропоновані їй ззовні конструкції відносин з Україною та Заходом, і буде виконувати нові правила гри, неодноразово порушивши попередні.

Подібний підхід має в своїй основі фундаментальне нерозуміння сутності росії як такої а також її нинішнього режиму. Визначальною ознакою росії є те, що вона залишається надзвичайно архаїчним утворенням, керованим геронтократією. Російська політична еліта мислить категоріями минулого, коли державна велич визначалася суто контролем над територіями, а територіальне розширення було єдиним показником ефективності політики та успішності воєн.

Залишивши під контролем росії частину української території – зробити для росії війну проти України загалом «успішною», хоча і не до кінця. Успішна ж війна, потенціал якої не був повністю реалізований, означає, що росія має готуватися до її продовження.

Розуміння цих обставин теж уже починає формуватися на Заході, прикладом чого є публікація Еліота Коена для the Atlantic [1]. Автор справедливо вважає, що виграти Україні мало. Росія має програти. Еліот А. Коен вважає, що США постраждали від навмисної нечіткості у формулюванні своїх цілей у російській війні в Україні. Мляві фрази на кшталт «допомогти Україні захиститися» або, що ще гірше, «поставити Україну в найкращу можливу позицію для переговорів» або безглузді, або прісні. Бюрократичний ментальний туман маскується під хитру політику, і це небезпечно. Стратегія – це співставлення засобів і цілей. Україна знає, як вона визначає перемогу: очищені від загарбників кордони до 2014 року, повернені вигнанці та біженці, відбудоване суспільство та економіка, досягнуто членства в ЄС та НАТО. Треба хотіти перемоги так, як її визначає Україна. Але щоб цього досягти, Захід має не лише допомогти Україні перемогти – він має переконати росію, що вона зазнала поразки.

Дійсно, намагатися йти на поступки росії за таких умов – це лише підтримувати у російській еліті думку, що все вони раніше робили правильно, але просто десь недопрацювали, а тому можуть покращити ситуацію з часом.

Росія, яка не буде переконана у власній поразці, з часом зосередиться на вирішенні однієї ключової задачі – реванші, ціллю якого буде повне завоювання України, наскільки би нереалістичною не була подібна задача. І для реалізації цієї мети будуть застосовуватися будь-які засоби, як військового, так і невійськового характеру, включно з корупцією та спробами дестабілізації тих або інших держав. Росія, що не зазнала розгрому і не усвідомила власної поразки, може бути загрозою не лише для України, а для всього Заходу, який вона вважатиме винуватцем своїх бід та проблем. Тому з росією не вийде просто провести якусь уявну «лінію розмежування», і на цьому одержати умовний спокій.

Режим путіна розпочинав війну проти України не заради того, аби захопити декілька українських областей, а заради відродження імперської величі шляхом повернення під контроль усього, що колись контролювала росія або СРСР. Дуже необачно не враховувати фактор російського імперіалізму та його загальне значення.

Ключовою проблемою у міркуваннях західних аналітиків по відношенню до росії залишається те, що вони продовжують розглядати її як «нор-

мальну державу», яка просто на деякий час опинилася у «ненормальному» стані через одноосібну владу путіна. Але повернення до «раціональних основ» політики з боку росії цілком припустимий у майбутньому.

Водночас, подібні міркування залишають осторонь те, що у росії продовжує зберігатися висока питома вага імперіалістичних настроїв, що пов'язано з тим, що там ніколи не проводилася деімперіалізація та не відбулося звільнення від спадщини імперського минулого, а тому існує постійний ризик повернення до імперської політики, яка для росії є саме нормою, а не виключенням.

Долання ж цієї норми можливе лише у випадку болючої військової поразки, яка би продемонструвала марність імперських зазіхань та імперіалізму як такого, та змусило б суспільство перейти до болючого процесу перебудови та приставання до нових політичних реалій.

На практиці це можна забезпечити лише через військову перемогу України, яка єдина могла би запустити болючий процес постімперської російської політичної трансформації. Зрозуміло, що подібна трансформація відповідала би інтересам не лише України, але і стабільності у масштабах усієї Євразії.

Водночас, будь-які спроби поступок, домовленостей або компромісів з нинішнім російським режимом виключали би можливість деімперіалізації та політичної трансформації, а лише закріпили б реваншистські настрої та прагнення політичних еліт та суспільства.

Необхідно розуміти, що вся модель поведінки режиму путіна – це не викривлення норми, це і є російська політична норма, і якщо світове співтовариство потребує від російської держави «іншої нормальності» у власній поведінці, то цю «іншу нормальність» спершу необхідно сформулювати, для чого треба зруйнувати «попередню нормальність».

Висновки. Підсумовуючи усе сказане вище, можна зробити деякі висновки.

1. Тема вступу України в НАТО як засобу стабілізації ситуації у Європі після завершення війни поступово стає мейнстрімом західного політичного дискурсу, і це повністю відповідає як інтересам України, так і самого Заходу.

2. Водночас, саме членство в НАТО багатьма авторами (серед яких є і Г. Кіссінджер, і Ф. Фукуяма) розглядається «гібридно». Наприклад, у вигляді оголошення «перемир'я» із залишенням під контролем росії частини території України, але вступом до НАТО інших регіонів України.

3. Подібний підхід нереалістичний, адже він закладає багато проблем та ризиків для існування самого НАТО і спроможності для даної організації вирішувати свої статутні задачі.

4. Крім того, «гібридне членство» України у НАТО мало реальне тому, що викличе протидію з боку окремих держав, які вбачатимуть для себе у цьому серйозні ризики.

5. Дійсно, членство України у НАТО – основа стабільності та безпеки у Європі, оскільки лише це зніме можливості для російського реваншизму, але для того, щоб це відбулося, необхідно забезпечити відновлення територіальної цілісності України, для чого Захід має спрямувати усі свої зусилля.

6. Крім перемоги України, також важливою є поразка росії, а також усвідомлення росією своєї поразки, бо лише це може запустити там необхідні процеси політичної трансформації та відмови від імперіалізму як ключового фактору політики.

Література

1. Eliot A. Cohen It's Not Enough for Ukraine to Win. Russia Has to Lose. URL: https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2023/05/ukraine-victory-russia-defeat/674112/?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=atlantic-daily-newsletter&utm_content=20230519&utm_term=The%20Atlantic%20Daily (20.01.2024).

2. Fukuyama NATO Membership for Ukraine. URL: <https://www.americanpurpose.com/articles/nato-membership-for-ukraine/> (20.01.2024).

3. Henry Kissinger explains how to avoid world war three. URL: <https://www.economist.com/briefing/2023/05/17/henry-kissinger-explains-how-to-avoid-world-war-three> (20.01.2024).

Анотація

Олещук П. М., Салтовський О. І. «Альтернативні моделі» приєднання України до НАТО у сучасному європейському політичному та складність їх реалізації. – Стаття.

Стаття присвячена частині мейнстрімного дискурсу провідних західних інтелектуалів стає членство України у НАТО. Після розпаду СРСР та Варшавського блоку, «Захід» тривалий час вірив у перспективу розбудови стабільних та взаємовигідних відносин з посткомуністичною росією, адже вважалося, що саме комуністична ідеологія була основним фактором протистояння під час «Холодної війни». Відповідно, заради розбудови відносин з росією, можна було йти на поступки у т.ч. і у питання розширення НАТО на Схід. Те, що «Захід» сприймав як «буфер», для росії ставало «зоною впливу». Це сприяло відродженню імперіалістичних настроїв у москві, що, у свою чергу, призвело до агресії проти України. І цілком логічно, що одним з кроків на шляху цього виправлення може бути вступ України до НАТО. Саме приєднання України до НАТО може вирішити низку проблем. Водночас, саме членство в НАТО багатьма авторами (серед яких є і Г. Кіссінджер, і Ф. Фукуяма) розглядається «гібридно». Наприклад, у вигляді оголошення «перемир'я» із залишенням під контролем росії частини території України, але вступом до НАТО інших регіонів України. Подібний підхід

нереалістичний, адже він закладає багато проблем та ризиків для існування самого НАТО і спроможності для даної організації вирішувати свої статутні задачі. Крім того, «гібридне членство» України у НАТО мало реальне тому, що викличе протидію з боку окремих держав, які вбачатимуть для себе у цьому серйозні ризики. Дійсно, членство України у НАТО – основа стабільності та безпеки у Європі, оскільки лише це зніме можливість для російського реваншизму, але для того, щоб це відбулося, необхідно забезпечити відновлення територіальної цілісності України, для чого Захід має спрямувати усі свої зусилля. Крім перемоги України, також важливою є поразка росії, а також усвідомлення росією своєї поразки, бо лише це може запустити там необхідні процеси політичної трансформації та відмови від імперіалізму як ключового фактору політики.

Ключові слова: розширення НАТО, повномасштабне вторгнення, війна, Центрально-Східна Європа.

Summary

Oleshchuk P. M., Saltovskiy O. I. Alternative models" of Ukraine joining NATO in the modern European political system and the complexity of their implementation. – Article.

The article deals with a number of objective circumstances related to the radical restructuring of the geopolitical order after the start of large-scale aggression of russia against Ukraine. After the collapse of the Soviet Union and the Warsaw bloc, for a long time, the West believed in the prospect of building stable and mutually beneficial relations with post-communist russia, because they believed that the communist ideology was the main factor of confrontation during the Cold War. At the

same time, it is obvious that russia itself perceived such concessions as the fact that most of the post-Soviet space was recognized as its "zone of influence". The very model of relations, in which russia was surrounded by "buffer" neutral states outside of NATO, and which was supposed to demonstrate the absence of aggressive intentions on the part of the West, in reality simply provoked a new round of imperialist wars in Europe. This situation should be both recognized and corrected. The accession of Ukraine to NATO can solve a number of problems. At the same time, many authors (including Henry Kissinger and Francis Fukuyama) consider membership in NATO as a "hybrid" one. For example, the membership can take the form of an announcement of a "truce", when a part of the territory of Ukraine remains under russian control, but other regions of Ukraine join NATO. Such an approach is unrealistic, because it creates many problems and risks for the existence of NATO itself and the ability of this organization to solve its statutory tasks. In addition to that, Ukraine's "hybrid membership" in NATO is unlikely because it will cause opposition from individual states, which will see serious risks in this for them. Indeed, Ukraine's membership in NATO is the basis of stability and security in Europe, as only this will remove the opportunities for russian revanchism. However, in order for this to happen, it is necessary to ensure the restoration of Ukraine's territorial integrity, for which the West must direct all its efforts. In addition to Ukraine's victory, defeat of russia is also important, as well as russia's awareness of its defeat, because only this can trigger the necessary processes of political transformation and rejection of imperialism as a key factor of politics.

Key words: NATO enlargement, full-scale invasion, war, Central and Eastern Europe.